

ТВОРЧЕСКИ УСПЕХ НА СОФИЙСКАТА ФИЛХАРМОНИЯ, ИВАЧ МАРИНОВ И СТОЙКА МИЛАНОВА

Вторият концерт на Софийската държавна филхармония на 25 март т. г. беше ръководен от засл. арт. Иван Маринов. Добре познат на русенската публика, той свързва своята творческа дейност с Мартенски музикални дни още в първите години на фестивала, когато изпълнението на произведения от български композитори последователно изкристализира на като смислов център и основа на неговото програмираше. За утвърждаването на тази явна тенденция, превърнала фестивала в забележително събитие на музикалния ни живот, той ежегодно дава своя принос.

В „поредния“ си концерт на Мартенски музикални дни Иван Маринов ни представя рядко изпълняваната симфонична поема „Кървава песен“ от Вес. Стоянов. Очевидно изборът не е бил случаен. Това произведение, отличаващо се с голямия си творчески заряд, свършена форма и дълбочина на поетично претворяване на едноименната поема на Пенчо Славейков, прозвуча по новом. В неговите широко епични, пропити с национален коло

рит мелодически линии, дирисгентът изведе драматургическиото градиране на емоционалното нарастване като водещо начало на развитието. Тази релефност подчерта мащабността на замисъла на произведението като въвнуващ обобщен изказ на всичко онова, което чувства българиското сърце, обръщайки се към спомените за епичните борби на народа за освобождаването ни от отоманско иго. Артистично воден, оркестърът се слъ с нюансите на диригентската интерпретация в едно въздуващо пресъздаване на поемата, което именно завладя и слушателите.

Във втората част прозвучаха за пръв път изпълняваните у нас „Метаморфози“ от Еуген Сухон. Различни по тематика, емоционален за ряд, стил и форма от „Кървава песен“, тези две произведения имат допирни позиции в идейно философската си основа: обобщеното изложение на замисъла и драматургичното начало в развитието на музикалната образност.

Видният словашки композитор Е. Сухон създава своите „Метаморфози“ като спонтан

ен протест на художника против масовите убийства във Втората световна война. По този начин посвещението на настоящите Мартенски музикални дни завуичава в една по-широка гама не само с произведения, пряко свързани тематично с това епохално събитие, но и с творби, близки по своя замисъл с неговите идеи. Неизчерпаемото многообразие на вековните стремежи на хората за социална правда, свобода и мир, родили спонтанния масов героизъм на първото в света антифашистко въстание, обуславят и дълбокия смисъл на редица произведения на съвременно музикално творчество. В този кръг спадат „Кървава песен“ и „Метаморфози“.

Своите „Метаморфози“ Сухон създава в края на 40-те и началото на 50-те години. Те са плод на гражданското съзнание на автора, прераснало, от възмущението от убийството, — водеща тема в операта му „Водовъртеж“ — до ярък протест за масовите убийства по време на Втората световна война. И този протест е изразен с

ясна убеденост, искреност, без всякаква поза и плакатност. Състои се от 5 части в контрастна форма. Първите три части се изпълняват заедно. По своя строеж „Метаморфози“ са близки както до сюитния тип, с висока степен на единство на замисъла, така и до симфоничната поема. Начинът на изложението и третиране на тематичния материал обаче е симфоничен с безеди на сонатност в V-та и рондообразност в IV-та част. Общият идеен замисъл прераства от поетичното съзерцаване на въведенното (предвоенните години) през трагичните събития — ужасите на войната, до победните мотиви на финала, преминаващи в радостен апогей — символ на края на насилството и настъпване на дългоочаквания мир. Тази градиция на изграждане на произведението поема на няколко вълни на нарастване (II, III и IV част) с обединяващото звено от ина тонаците на въведенното. В унисон с общата си естетическа платформа, музикал

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

ТВОРЧЕСКИ

УСПЕХ НА СОФИЙСКАТА

ФИЛХАРМОНИЯ, ИВАН МАРИНОВ

И СТОЙКА МИЛАНОВА

(Продължение от стр. 2)
ният език на Сухонь е достъпен. Без да търси ефектност, той е типичен и оригинален в изказа си и развитието на основната си концепция.

Иван Маринов с увлечение и присъщата на неговия натураел, еспресиивност разкри вътрешното развитие на формата. Големите нараствания и динамическите кулминации от замиращото пианисимо до преливащата звучност на блестявия финал бяха постигнати от диригент и оркестър с убедителна на уравновесеност и творческо присъствие. На симфоничния пулт Иван Маринов разкрива нови страни на своето изкуство с уменията подробно да наблюдава формата и развитието на съдържанието както и убедително, с отчетлива техника и сила на внушението да реализира своя замисъл.

В средата на програмата беше изпълнен концерт за цигулка и оркестър от Брамс, което създаде своеобразие на баланс на двете крайни произведения, отвеждайки слушателя в други сфери на проблематика и емоционалност.

Солистката Стойка Миланова, наскоро прибавила към международните си отличия и Голямата награда на Френската академия за регистрацията на I и II цигулковите концерти на Прокофиев, отново ни очарова със своето завладяващо изкуство. Буди възхищение изпълнението, в такава млада възраст, на концерта на Брамс, който пред полага не само съвършена техника, каквато Миланова отдавна е засвидетелствувала, но и голяма творческа мъдрост. И към това — постигане на типичната Брамсова звучност в наситените фор-

тата, равностойни по еспресиивност на оркестъра, на меката „сдържана“ в своята емоционалност кантилена, както и преодоляване на големите дължини и мащабност на формата, изживяваша много голяма вътрешна концентрация и отмерване на израза. Стойка Миланова не само че постигна с лекота всичко това, но тя поднесе концерта на публиката с подкупваща младежка искреност. Прекрасното изпълнение на концерта се отличаваше също така и с висока степен на творческо единство между солист, диригент и оркестър, за което допринесе познатото умение на Иван Маринов да създава контакт в ансамбъла.

Софийските филхармонични засвидетелствуваха отново своята висока класа на състав с големи технически и изразни възможности на равнището на своите зрели постижения. Те ни зарадваха не само при изпълнението на симфоничните произведения, но и с акомпаниментата, което по-рядко се случва. Редица отлични прояви имаха както щрайха и солистите, така и духовите групи, които например в трудните въведения на I и II част на цигулковия концерт постигнаха много красива балансирана звучност и единна фразировка.

Възгоржената русенска публика, превърнала в общоградско дело и културна необходимост Мартенските музикални дни, възнаградиха с бурни аплодисменти некуството на солиста, диригента и оркестъра, които със забележителен успех изпълниха богатата на съдържание с широк стилос диапазон програма.

Емил ИВАНОВ